

Osobista historia

Konrad Smoliński

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

Tytuł projektu: Osobista historia

Godło zgłoszeniowe: Złoto23

Opis projektu

Projekt koncentruje się na indywidualnych wspomnieniach, które uchwycone w formie obrazów kształtują sposób, w jaki postrzegamy rzeczywistość. Kadry pamięci, pojawiające się niczym flashbacki, stanowią podstawę narracji o duchowości, tożsamości i uniwersalnym doświadczeniu bycia „tu i teraz”.

Forma wizualna projektu nawiązuje w sposób niezobowiązujący do ikonostasu (gr. eikon – obraz, stasis – miejsce), który w projekcie stanowi usytuowanie obrazu osobistej historii w pamięci. Instalacja skonstruowana jest zgodnie z zasadą odwrotnej perspektywy, typowej dla tradycji ikonopisarskiej, która kieruje spojrzenie widza do osobistego świata osób opowiadających swoje historie. Sam ikonostas został ozdobiony autorskimi wzorami artystki, rozmieszczonymi fragmentarycznie, odzwierciedlającymi naturę pamięci jako nieciągłą i ulotną.

Osobista historia jako ruchoma ikona umiejscowiona jest w projekcie w centrum w postaci wyświetlanego w drzwiach środkowych nagrania. Obraz wyświetla się na szkłe poddanemu uprzednio złoceniu. Technika ta nawiązuje do tradycji złocenia ikon. Złoto jako kolor najszlachetniejszy w tradycji ikonopisarskiej oznacza sakrum, świętość. W projekcie sfera sakrum obejmuje opowiadane historie, które dla opowiadających je osób mają głębokie, emocjonalne znaczenie. Nagranie nie odtwarza się ciągiem, a w postaci raz po raz pojawiających się migawek, nawiązując w ten sposób do flashbacków – kadrów pamięci. Złocenie szkła daje dodatkowo efekt lustrzanego odbicia. Odbiorca może przejrzeć się w opowiadanej historii, być może dostrzec punkty spójne bądź przywołać własny kadr pamięci, zostawiając obraz swojej postaci w lustrze i dołączając w ten sposób do sfery sakrum.

Po obu stronach znajdują się drzwi zasłonięte tkaninami utkanymi przez artystkę techniką pereboru podlaskiego – wzoru o głęboko zakorzenionej tradycji lokalnej, który niegdyś jednoczył wspólnoty ponad podziałami religijnymi i kulturowymi. Dekoracyjny motyw oparto na autorskim wzorze artystki. Z tkanin wychodzą nici wątku, które łączą się na środku przed ekranem. To odniesienie do tradycyjnej metody tkania dużych form, w której dwie tkaczki zasiadały po przeciwnych stronach krosien i spotykały się pośrodku osnowy. Te zbieżne nici symbolizują chwilę obecną – spotkanie przeszłości z przyszłością, reprezentowanych przez boczne części ikonostasu.

Wypuszczone nici częściowo przysłaniają ekran, tworząc efekt wizualny przypominający delikatne pociągnięcia pędzla znane z ikonopisania. Tworzą one zasłonę z nici, która symbolicznie oddziela sferę sacrum od profanum – przysłaniając, ale nie odcinając dostępu do opowiadanych historii.

Projekt odwołuje się do idei designu partycypacyjnego, widz staje się współtwórcą sytuacji estetycznej. Jego obecność, spojrzenie, interpretacja i emocjonalna reakcja dopełniają dzieła. *Osobista historia* zaprasza do zanurzenia się w przestrzeni intymnych opowieści, które stają się uniwersalne, zrozumiałe ponad podziałami, głęboko osadzone w duchowości, wrażliwości i potrzebie odnalezienia sensu.

Uzasadnienie tematu

Temat projektu porusza istotne współcześnie kwestie pamięci, tożsamości i duchowości, uwzględniając zarówno lokalne konteksty (tradycja pereboru, pogranicze kultur), jak i wartości uniwersalne (poszukiwanie sensu, potrzeba więzi, dialog między religiami). Projekt odpowiada na globalne wyzwania naszych czasów – kryzys relacji międzyludzkich i głód duchowości – oferując intymną, refleksyjną przestrzeń spotkania z drugim człowiekiem i z samym sobą.

Project Title: Personal Story
Submission Code: Zloto23

Project Description

The project focuses on individual memories that, captured in the form of images, shape the way we perceive reality. These memory frames, appearing like flashbacks, form the basis of a narrative about spirituality, identity, and the experience of being present.

The installation loosely refers to the iconostasis, here understood as a symbolic structure of memory. Built using the principle of reverse perspective from the icon tradition, it invites the viewer into the inner world of the storytellers. The iconostasis is decorated with original patterns by the artist, arranged in fragments to reflect memory's discontinuous, fleeting nature.

At the center, a video plays intermittently on gilded glass, referencing the tradition of icon painting. Gold, a symbol of sacredness, elevates these stories to a spiritual dimension. The mirrored surface allows the viewer to see themselves within the story, recognizing emotional or symbolic connections.

On either side, panels are covered with fabrics woven by the artist using the traditional *perebor* technique from Podlasie. The pattern, once uniting communities across religions and cultures, appears here in an original form. Threads extend from the side fabrics and meet at the center, referencing the historical method of two weavers working from opposite ends of a loom. Their meeting symbolizes the present moment, where past and future converge.

These threads partially veil the screen, echoing the fine strokes of icon painting. They form a visual and symbolic boundary between sacred and profane, without blocking access to the stories.

The viewer becomes an active participant, completing the work through presence and interpretation. Personal Story offers an immersive space where personal memories become universally understood—beyond divisions and deeply rooted in spirituality and the search for meaning.

Justification of the Theme

The project addresses key issues of memory, identity, and spirituality. It draws on local traditions, such as *perebor* and cultural borderlands, while engaging universal themes like meaning, connection, and dialogue. In response to today's global crises of human relationships and spiritual disconnection, the project creates a contemplative space for encounter—with others and with oneself.

wizualizacja projektu „Osobista historia“

wizualizacja projektu „Osobista historia“